

Täysistunto

Tiistai 6.5.2025 klo 14.00—20.27

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 221/2024 vp

Valiokunnan mietintö StVM 9/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 9/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Saamani tiedon mukaan valiokunnan puheenjohtajalla ei ole mahdollisuutta tulla esittelemään, joten mennään suoraan tuonne puhujalistalle. — Edustaja Strandman poissa. — Edustaja Merinen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.50 **Ville Merinen sd:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Ensimmäiseksi tämä alta pois: esitän, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseeseen 1 sisältyvä lakiehdotus.

Tupakkalaki eli toiselta nimeltään nikotiinipussilaki on kyllä ollut jonkinlainen eduskunnan toiminnan irvikuva. Tämähän on siis nyt toisella kierroksella. Tähän sisältyy piittaamattomuutta, asioiden juntaamista, vain yhden osapuolen asian ajamista. Joku kutsuisi jopa korruptioksi.

Lain ensimmäisellä kierroksella asiantuntijoiden faktat jätettiin karusti huomioimatta. Tehtiin laki, jossa oli outoja makuja ja vaarallisen korkea nikotiinipitoisuus. Lain eteneminen kaatui, kun selvisi, että erään puolueen entinen puheenjohtaja ja senhetkinen ministeri oli junailut oman paikkakuntansa nikotiinipussiyrityksen maut osaksi lakiesitystä. Muistutuksena vielä näitä legendaarisia makuja: inkivääri, rosmariini ja kaikkien suosikki puun maku. [Juho Eerola: Maistuu vähän puulta!] Lopulta Suomen presidentti jätti tämän lain vahvistamatta.

Let's go ja toiselle kierrokselle tänä keväänä 2025. Uudet kuulemiset alusta loppuun, oikeata veronmaksajien varojen hyötykäyttöä. Rupesin miettimään tuossa kuulemiskierroksella, miksi me yleensä järjestämme toiset kuulemiset.

Ja mitäpä vielä? No, nämä erikoiset maut jäivät pois, mutta kaikkia asiantuntijoiden faktoja vastaan edelleen pusseihin jätettiin tämä korkea vahvuus, joka on tosi vaikea selittää oikeasti, kun me selvitettiin tätä asiaa laajasti myös muiden Pohjoismaiden kanssa. Korkea vahvuus nopeuttaa etenkin nuorten koukuttumista nikotiiniin ja on hengenvaarallinen, jos vaikka lapsi kadulta poimii pussin ja laittaa suuhunsa — ja on hengenvaarallinen myös monille lemmikeille, esim. pienemmille koirille.

No, tapahtuuko tällaista pikkulapsen suusta löytynyttä nikotiinipussia Suomessa kuinka usein? Myrkytystietokeskus kertoo, että näitä puheluita tulee useammin kuin joka toinen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

päivä. Joten lopuksi, jos lapsesi tai sinä itse kärsit näistä oireista — nämä ovat nikotiini-myrkytyksen oireita: vatskipu, pahoinvointi, oksentelu, lisääntynyt syljen erityys, vapina, päänsärky, takykardia eli nopea rytmihäiriö, hypertensio, kohonnut verenpaine, vakavimmillaan pahemmatkin rytmihäiriöt tai kouristelu — kannattaa soittaa nopeasti terveydenhuollon palveluihin. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Forsgrén.

16.54 Bella Forsgrén vihr: Arvoisa puhemies! Käsitlemme tosiaan tupakkalakia, joka koskee erityisesti nikotiiniin liittyvää lainsäädäntöä. Kuten tuossa aikaisemmassa puheen-vuorossa nostettiin esille, olemme käsitlemässä tätä toista kertaa. Ensimmäinen kierros-han oli kyllä vallan erikoinen. Jätimme siinä käsittelyssä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa vastalauseen, ja se on melkein täsmälleen samansisältöinen kuin tämä toisella kierroksella oleva.

Se isoin haaste, mikä liittyi siihen aikaisempaan nikotiinilainsäädäntöön, on se, että laki myötäilee liikaa teollisuuden ja kaupan intressejä eikä keskity kuitenkaan niihin kansanterveyden tärkeisiin kysymyksiin ja lasten ja nuorten terveyteen. Tavallaan, vaikka tämä uusi versio on mennyt parempaan suuntaan elikkä näitä makuja on vähennetty — tosiaan tässä aikaisemmassa versiossa oli mentoli, minttu, tee, inkivääri, rosmariini ja puu, ja niiden osuutta on nyt vähennetty — tässä ei kuitenkaan olla tehty kokonaisvaltaisesti sellaisia ratkaisuja, jotka vähentäisivät sitä riippuvuutta ja miettisivät sitä, mitenkä erityisesti lasten ja nuorten osalta nikotiiniriippuvuutta vähennettäisiin.

Nikotiinipussien ottaminen sääntelyn piiriin siltä osin kuin ne eivät ole nyt on kannatettavaa ja välttämätöntä. Hallituksen esitys on kuitenkin ristiriidassa tupakkalain tavoitteen kanssa, jonka mukaan tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö pyritään saamaan alle viiteen prosenttiin aikuisväestöstä vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi esitys on ongelmallinen kansanterveyden näkökulmasta, perustuslain 19 §:n 3 momentin mukaisesta julkisen vallan velvollisuudesta edistää väestön terveyttä sekä WHO:n tupakkatuotesopimusten velvoitteista, jotka painottavat nikotiiniriippuvuuden torjuntaa.

Esityksen mukaiset makuainepoikkeukset ja nikotiinirajan korkeus aiheuttavat merkittävää haittaa nuorten terveydelle ja hyvinvoinnille. Erityisesti mentoli on ollut suosittu maku- ja lisäaine tupakka- ja nikotiinituotteissa. Tutkimukset osoittavat, että makuaineet, kuten mentoli, tekevät nikotiinipusseista houkuttelevia nuorille ja madaltavat kynnystä aloittaa niiden käyttö, mikä edistää uuden nikotiiniriippuvaisten sukupolven syntymistä. Tämä on täysin vastoin tupakkalain tavoitetta, joka pyrkii lopettamaan tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä.

Nyt kun valiokunnan puheenjohtaja ei ole paikalla, niin haluan tästä valiokunnan enemmistön yleisestä lausunnosta nostaa erittäin tärkeän kohdan, eli täällä kappale sivulla viisi sanoo koko valiokunnan suulla, että lähes kaikissa asiantuntijalausunnoissa katsottiin, että savuttomissa nikotiinituotteissa ei tulisi sallia mitään tunnusomaista tuoksua tai makua, koska kaikki tunnusomaiset tuoksut ja maut voivat vedota alaikäisiin. Etenkään mentolia, joka lisää elimistön nikotiiniriippuvaisuutta, ei asiantuntijoiden kuulemisten mukaan tulisi sallia. Eli täsmällisesti kaikki asiantuntijat olivat sitä mieltä, että juuri tämä mentoli, jonka hallitus väittää, että heitä kiinnostavat nikotiiniriippuvuus ja varsinkin lasten ja nuorten nikotiinihaasteet, niin tämä tuntuu erikoiselta, että juuri kaikista mauista tämä on jätetty sinne.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Ja jos katsoo, mitä on tapahtunut lausuntokierroksella ja asiantuntijalausunnoissa, niin Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa lausui, että savuttomissa nikotiinituotteissa on välttämätöntä sallia ainakin mentolin ja mintun maut mutta esityksessä ehdotettu tiukka maku-sääntely ohjaa suomalaisia hankkimaan muilla tavoin maustettuja nikotiinipusseja ulkomailta. Eli hallitus on siis kuunnellut yhtä ainutta lobbausosapuolta laatiessaan kansanterveyteen merkittävää lainsäädäntöä. Kyllä tämä kertoo hallituksen tahtotilasta siitä, kuka tässä maassa saa eniten äänensä kuuluviin, ja se ei kyllä tässä tapauksessa ollut kansanterveys.

Nikotiinipussit houkuttelevat erityisesti nuoria ja sosioekonomisesti haavoittuvia ryhmiä, mikä lisää terveyseroja väestön keskuudessa. Erityisesti ammattikouluissa opiskelevien poikien keskuudessa nikotiinipussit ovat jo suosittuja, ja ilman tehokkaita rajoituksia nämä trendit tulisivat vain voimistumaan. Tämä on vastoin Suomen tavoitetta kaventaa väestön terveyseroja ja edistää hyvinvointia.

Lisäksi esityksessä ehdotettu nikotiiniraja 16,6 milligrammaa grammassa on liian korkea ja vaarallinen erityisesti nuorten ja lasten terveydelle. Täällä on puhuttu myös siitä, että eläimille, jotka valitettavasti usein sitten maasta niitä nikotiinipusseja löytävät, se on todella haitallista mutta niin myös pikkulapsille, jotka myös saattaisivat löytää sitä maasta.

Kansainvälisessä vertailussa esimerkiksi Hollannissa ja Belgiassa nikotiinipussit on kielletty kokonaan, ja monissa muissa maissa nikotiinimäärä on rajoitettu huomattavasti alemmalle tasolle, muun muassa 4–12 milligramman paikkeille, ja muun muassa THL suosittelee enimmäisrajaksi tätä 8:aa. Olinkin vähän hämmentynyt, koska vihreäthän oli ainut ryhmä sosiaali- ja terveysvaliokunnassa, joka esitti vastalauseessaan 8:aa milligrammaa. Ihmettelenkin rakkaita oppositiopuoluetovereita, mihinkä lähti nyt tämä linja, että esitettiin sitä 12:ta eikä sitten... [Kim Berg: Se on Pohjoismaiden linja!] — Mutta kuukaas, Pohjoismaissakin pystytään tekemään Suomessa paremmin, kyllä voidaan kirittää niitä muita Pohjoismaita. — Halusin nyt tämän tässä sanoa, että vihreitten vastalauseessa on se 8, joka on se THL:n asiantuntijalausuntojen mukainen.

Tähän lopuksi esitän vastalauseen 3 mukaiset pykälämuutokset.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

16.59 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on tupakkalain muuttaminen, jossa käsitellään nikotiinipussien myyntiä sekä maku- ja nikotiinipitoisuuden määrää Suomessa myytävissä tuotteissa. Jatkossa nikotiinipussien sallitut maut ovat vain mentoli ja minttu sekä nikotiinipitoisuus voi olla enintään 16,6 milligrammaa grammassa. Vähittäismyynti on luvanvaraista ja etämyynti kiellettyä.

Pidän hyvänä, että sääntelyä tiukennetaan nyt kattavasti. Nämä esityksen toimet ovat selkeä viesti siitä, että emme hyväksy nikotiinituotteiden leviämistä lasten ja nuorten arkeen. Lisäksi huomioimme myös kansanterveydellisen näkökulman. Lainsäädännössä huomioidaan myös se, ettei laittomia markkinoita tuotteiden ympärille syntyisi.

Arvoisa puhemies! Lainsäädäntö ei kuitenkaan yksin riitä nuorten osalta ehkäisemään nikotiinihaittoja. Vanhemmilla on keskeinen vastuu lastensa huolenpidosta ja valvonnasta sekä siitä, että niin tupakka- kuin muistakin nikotiinituotteista sekä päihteistä puhutaan kotona avoimesti. Valistus on tärkeä osa kasvatustyötä. On tärkeää, että näiden nikotiinituotteiden käyttöön puututaan alaikäisten kohdalla varhaisesti niin kotona kuin koulussa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Myös kouluilla ja oppilaitoksilla on tärkeä tehtävä. Tupakkalaki kieltää tupakkatuotteiden hallussapidon ja käytön kouluissa ja oppilaitoksissa, missä on alaikäisiä. Nikotiinipussien käyttö tulee ottaa kouluissa vakavasti, kun näitä esiintyy. Yhteistyö koulun ja kodin välillä onkin ensiarvoisen tärkeää, jotta voimme ehkäistä käyttöä tehokkaasti.

Pidän tärkeänä myös sitä, että lain vaikutuksia seurataan tarkkaan, ja toivon, että tulevaisuudessa nikotiinirajaa voidaan pienentää edelleen muiden Pohjoismaiden linjaa seuraten. Tämä olisi järkevää myös kansanterveyden näkökulmasta. Pohjoismainen yhteistyö nikotiinirajojen harmonisoinnissa on tärkeää myös harmaan talouden ehkäisemiseksi.

Arvoisa puhemies! Kannatan valiokunnan ehdotuksia lain nopeammasta voimaantulosta ja matkustajatuonnin selkeämmästä sääntelystä vain henkilökohtaiseen käyttöön. Meillä ei ole varaa viivyttellä, kun kyseessä on myös lasten ja nuorten terveys. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

17.02 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme hallituksen esitystä eduskunnalle laiksi tupakkalain muuttamisesta. Hallitusohjelman mukaisesti hallitus ottaa savuttomat tupakkatuotteet, eli tässä tapauksessa nikotiinipussit, tupakkalain soveltamisalan piiriin ja niiden myynti sallitaan noudattaen niille asetettuja sääntöjä. On sinänsä hyvä, että nikotiinipussit on hyväksytty markkinoille ja niiden ominaisuuksia aletaan säätämään.

Nikotiinipussit tuotiin markkinoille korvaamaan nuuskan mutta myös tupakan käyttöä. Niiden yhtenä tarkoituksena on vähentää nuuskan tuontia Ruotsista. Paitsi, että nuuska on terveysvaikutuksiltaan nikotiinipusseja vaarallisempaa, myös siitä kerättävät verot menevät naapuriimme Ruotsiin ja välistä vedetyt rahat harmaaseen talouteen, pahimmassa tapauksessa järjestäytyneelle rikollisuudelle, vaikka toki myös yksityiset tuovat pienempiä eriä jatkuvasti rajan yli. Nikotiinipussit tarjoavat keinon hoitaa nuuska- tai muutakin nikotiiniaddiktiota tarjoamalla ainakin vähemmän haitallisen vaihtoehdon, vaikka eivät nämkään mitään terveystuotteita ole.

Arvoisa puhemies! Edellä mainituista seikoista harva on eri mieltä. Ne kivet, jotka kengässä hiertävät, ovat selkeästi nämä mainitut säännöt, jotka nikotiinipusseja säätelevät. Niistä tärkeimmät ovat nikotiinipussien maut ja nikotiinipitoisuudet.

Kun lukee mietintöä, huomaa, että tässä käydään vähän sellaista huutokauppaa: vihreät haluavat miedointa, eli 8 milligrammaa grammassa, keskusta, SDP ja vasemmisto ovat 12 milligramman kannalla. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että hallituksen esittämä 16,6 milligrammaa grammassa on aivan liian korkea. [Aino-Kaisa Pekonen: Myrkyllinen!] On perusteltua ajatella, että korkeammat nikotiinipitoisuudet edistävät myös riippuvuuksien syntymistä, ja nikotiini, se on kuitenkin myrkky. Suurina pitoisuuksina se voi aiheuttaa muun muassa nikotiinimyrkytyksiä. Koska tällä esityksellä nyt kuitenkin mennään, niin olisi ainakin hyvä, että tilannetta pyrittäisiin seuraamaan ja tehtäisiin tarvittavia muutoksia, mikäli korkeiden pitoisuuksien havaitaan aiheuttavan ongelmia. Tässä tarvittaisiin yleispohjoismainen tai eurooppalainen linja, koska naapureistamme Virosta, Ruotsista ja Norjasta olisi edelleen saatavilla vahvempia nikotiinipusseja.

Sama pätee myös näihin makuihin, sillä nyt Suomessa ollaan hyväksymässä vain kaksi makua, eli menthol ja minttu. On olemassa se vaara, että erityisesti rajojen tuntumassa asuvat henkilöt hakevat pussinsa mieluummin naapurimaista, jos maut ja tehot vastaavat paremmin omia mieltymyksiä. Tämä saattaisi aiheuttaa myös nuuskakaupan tapaiset harmaan talouden markkinat Suomeen. Sitä tuskin haluaa kukaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Arvoisa puhemies! En näe näin tiukkoja makurajoituksia järkevänä. Ymmärrän näkemys, että hyvät maut saattavat houkutella nuoria nikotiinipussien pariin, mutta nuoret ovat tähänkin asti saaneet nuuskaa ja nikotiinipusseja pimeiltä markkinoilta todella runsain määrin. Verorahat pimeistä pusseista menevät naapurimaihimme, vaikka niiden pitäisi olla rahoittamassa suomalaista sotejärjestelmää ja nikotiinin käytöstä aiheutuvia haittoja. Toivon, että asiaa katsotaan myös tulevaisuudessa uudelleen, mikäli uhkakuvia alkaa toteutua. — Kiitos. [Ville Merinen: Hyvä puhe!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Pekonen.

17.06 Aino-Kaisa Pekonen vas: Kiitos, rouva puhemies! Aluksi heti kannatan edustaja Merisen tekemää ehdotusta, että esitys hyväksytään vastalauseen 1 mukaisesti. Joku täällä aikaisemmin huuteli, että miten se eroaa tuosta hallituksen esityksestä. Se eroaa sillä tavalla, että siinä on esitetty tätä nikotiinin milligrammarajaa 12 milligrammaan grammassa, ei makuja, ei lisäaineita, kuvalliset varoitukset siihen rasiaan ja 20 vuoden ikäraja.

Arvoisa puhemies! On myös tietyiltä osin ihan hyvä, että tämä hallituksen esitys nyt etenee täällä eduskunnassa, koska pidän hyvänä, että nämä nikotiinipussit saadaan lain soveltamisalan piiriin. Pidän hyvänä myöskin sitä, että savuttomien nikotiinituotteiden käyttö kielletään päiväkotien ja esi- sekä perusopetusta, ammatillista koulutusta ja lukio-opetusta antavien oppilaitosten sisä- ja ulkotiloissa sekä leikkikentillä.

Arvoisa puhemies! Kun kyse on lasten ja nuorten terveydestä, niin tällainen ”hyvä” ei riitä, vaan me tarvitsemme parasta mahdollista sääntelyä. Nämä nikotiinipussit eivät todellakaan ole mitään harmittomia pussukoita tai karkkeja. Ne ovat erittäin voimakkaita, riippuvuutta aiheuttavia tuotteita, jotka voivat olla myöskin hengenvaarallisia lapsille tai pienille eläimille.

Tämä hallituksen esittämä 16,6 milligramman nikotiiniraja on yksinkertaisesti aivan liian korkea. Näissä hallituksen omissakin papereissa, omissa esityksissä todetaan, että yksi tällainen pussi voi tappaa hieman yli 30-kiloisen lapsen, ja tosiaan myöskin pienen lemmikin. Minusta on ensisijaisen tärkeää, että suojelemme kansanterveyttä ja etenkin lasten ja nuorten terveyttä, ja sen takia minusta olisi hyvä, että säätäisimme rajaksi korkeintaan tuon 12 milligrammaa grammassa tätä tuotetta. Tämäkin raja on erittäin korkea, kuten tuossa edustaja Forsgrén muuta oppositiota moitti, verrattuna moniin valiokunnan kuulemiin asiantuntijankemeyksiin, mutta se on toisaalta samansuuntainen kuin naapurimaissamme tavoitellut rajat, ja siksi ehkä myöskin yksinkertaistaisi tätä kenttää.

Arvoisa puhemies! Yksi tämän esityksen virhe on se, että tämä hallituksen esitys minun mielestäni aliarvioi makujen merkitystä. Nämä mentoli ja minttu eivät ole pelkästään makuja, nämä voivat olla ansa monelle nuorelle. Tutkimukset osoittavat, että nämä maut houkuttelevat nuoria kokeilemaan, ja myöskin sitten kun kokeillaan, helpommin jäädään koukuun. Nämä tutkimukset myöskin osoittavat, että mentoli ja minttu saavat nämä tuotteet jotenkin tuntumaan hieman vaarattommilta kuin mitä ne ovat. Mutta ne eivät todellakaan ole vaarattomia, ja sen takia minun mielestäni olisi ollut vastuullista kieltää kaikki maut ja kaikki lisäaineet, jotka nopeuttavat myöskin nikotiinin imeytymistä.

Minä kannatan myöskin monen asiantuntijan ajatusta siitä, että näiden nikotiinituotteiden ikäraja nostettaisiin 20 vuoteen. Siinä, että 18-vuotiaat voivat ostaa vahvoja ja koukuttavia tuotteita, ei ole mitään hyvää, koska mitä myöhemmin nuoret aloittavat tällaisten tuotteiden käytön, sitä pienempi riski on ylipäättänsä kokeilla tai jäädä riippuvaiseksi. Täs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

sä olisi minun mielestäni nyt oikea mahdollisuus tehdä päätös, joka aidosti parantaa nuorten hyvinvointia.

Ja vielä, puhemies, totean, että nämä varoitustekstit eivät yksin riitä. Me tarvitaan pakkauksiin kuvalliset terveystietoisuudet, koska kuvat puhuvat kovempaa kuin sanat ja meillä on näyttöä myöskin siitä, että juuri kuvalliset varoitukset tehoavat erityisesti nuoriin. Minä pitäisin tärkeänä, että jatkossa lainvalmistelussa etusijalla olisi kansanterveys ja lasten suojeleminen eivätkä teollisuuden ja kaupan intressit.

Vielä, puhemies, toivon, että saadaan valistusta nuorille nikotiinituotteista, erityisesti näistä nikotiinipusseista. En tiedä, kuinka moni teistä katsoi Yle Femmalta tai Teemalta Efter Nio -ohjelman, jossa toimittajat kokeilivat lääkärin valvonnassa näitä nikotiinipusseja — taisivat olla 11 milligrammaa, jos en ihan väärin muista — ja ne aiheuttivat toiselle näistä toimittajista juuri niitä myrkytysoireita, joita edustaja Merinen tuossa edellä kuvasi. Se kyllä vahvistaa, että kyse ei ole ihan terveellisistä tuotteista.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Siponen.

17.12 Markku Siponen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Kyllähän tämä tupakkalain käsittely täällä eduskunnassa on ollut melkoinen taival. Ollaan nyt toista yritystä viemässä, ja tulee vain mieleen se ensimmäinen yritys, kun tätä lakia täällä eduskunnassa käsiteltiin ja alkoi näitä erilaisia suhmurointia tämän lain valmistelussa paljastua. Me keskustalaiset ensimmäisen kerran jo silloin tuotiin esille, että tätä lakia ei pitäisi presidentin hyväksyä, ja siinä vaiheessa jotkut vähän hymähtelivät meille, että eihän tällaista ole tapahtunut juuri koskaan, mutta niin vain sitten asiat menivät siihen pisteeseen, että tasavallan presidentti joutui tämän lain käännättämään takaisin eduskuntaan, ja hyvä niin.

Täytyy myöntää se, että tässä on hyviäkin asioita, niin kuin tässä on aiemmissa puheenvuoroissa tuotu esille. Tämä lakiesitys on tuotu tänne, mutta ei tämä tällaisenaan missään nimessä meille keskustalaisille käy, ja tuon nyt sitten esille näitä epäkohtia tähän liittyen. Tosiaan osittain tämä vie oikeaan suuntaan kehitystä, mutta näille kaikille hallituksen esittämille yksityiskohdille ei ole löydettävissä minkäänlaisia terveystieteellisiä perusteluja, ja sen takia tätä ei voi tämmöisenään hyväksyä. Erityisesti olemme huolestuneita siitä, miten näitä uusia tupakkaa korvaavia tuotteita markkinoidaan nuorille.

Tässä on jo käyty läpi tämän aikaisempaa käsittelyä eduskunnassa, enkä enää mene siihen, mutta totta kai se on huolestuttavaa, että viime vuoden loppupuolella tähän lakiesitykseen liittyen ilmeni tämä epäasiallinen vaikuttaminen, ja kyllä me pidetään erittäin huolestuttavana sitä, että tupakkalain valmistelussa ei ole pidetty keskeisenä kansanterveysnäkökulmaa vaan tähän sisältöön ovat aiemmin päässeet vaikuttamaan ne alan yritykset, joitten tavoitteena on edistää näitten terveydelle erittäin haitallisten tuotteiden myyntiä.

Esitämme tässä keskustan vastalauseessa muutoksia, joilla voidaan erityisesti suojella nuoria tupakoinnin aloittamiselta ja vähentää tupakkatuotteiden käytöstä aiheutuvia haittoja ja syntyvää riippuvuutta ja parantaa kansanterveyttä pitkällä aikavälillä.

Arvoisa rouva puhemies! Tähän nikotiinirajaan, joka siis tämän esityksen mukaan on 16,6 milligrammaa: Kuuntelin ilolla tässä perussuomalaisen puheenvuoroja, jotka kritisoivat tätä korkeaa nikotiinirajaa, mutta samaan aikaan sitten hämmästelen, että ilmeisesti kuitenkin aiotte tämän hyväksyä tässä lakiesityksessä. Täällä on vastalauseissa tuotu myöskin toisenlainen vaihtoehto, niin kuin tässä keskustan vaihtoehdossakin, ja tässäkin salissa ollaan peräänkuulutettu sitä pohjoismaista yhtenäistä linjaa. 12 milligrammaa olisi

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

siinä kohtaa hyvä raja, ja tietysti heitän vielä sinne salin oikealle ladalle pohdittavaksi, olisiko kuitenkin järkevää mennä nyt jo sille pohjoismaiselle rajalle ja linjalle eikä tuoda tätä asiantuntijoidenkin erittäin haitallisenä ja korkeana rajana näkemää 16,6:ta milligrammaa. Keskustan vastalauseessa esitetään nikotiinipitoisuudeksi 12:ta milligrammaa grammaa kohti. Perustelut ovat siihen tämä pohjoismainen linja ja tietysti se, että kun lasketaan tupakkatuotteiden nikotiinipitoisuutta, niin voidaan vähentää merkittävästi erityisesti nuorten ja näitten uusien tupakkatuotteiden käyttäjien riippuvuusriskiä. Nikotiiniannosten pienentäminen helpottaa myös tupakoinnin lopettamista, koska vieroitusoireet ilmenevät tällöin lievempinä.

No sitten, arvoisa rouva puhemies, näihin lisäaineisiin ja makuihin: Niitä oli aiemmin pitkä pitkä rimpsu täällä eduskunnassa. En edes muista sitä pitkää listaa, mutta siihenkin on tullut nyt tässä esityksessä sitten parannusta, ja hallituksen esityksessä näihin savuttomiin nikotiinituotteisiin on sallittu makeat maut mentoli ja minttu, mutta näissä on se ongelma, että ne peittävät tupakalle ominaisen pahan maun ja voivat antaa virheellisen käsityksen tuotteen haitattomuudesta. Nämä lisäaineet voivat olla lisäämässä tuotteitten haittoja: esimerkiksi mentoli lisää nikotiinin imeytymistä verenkiertoon, vahvistaa nikotiinin vaikutusta käyttäjän aivoihin ja myös edesauttaa riippuvuuden syntymistä. Kyllä meidän mielestä erittäin tärkeä keino olisi makujen kieltäminen kaikista tupakkaa korvaavista tuotteista. Lisäaineiden ja makujen poistaminen vähentäisi myös tupakkatuotteiden houkuttelevuutta ja auttaisi niistä eroon pyrkiviä henkilöitä lopettamaan tupakoinnin aiempaa helpommin.

Arvoisa rouva puhemies! Viimeinen osa tätä vastalauseetta liittyy tähän ikärajaan: Tupakoinnin aloittaminen nuorena lisää merkittävästi riskiä pitkäaikaisen riippuvuuden syntymiseen ja vakavien terveyshaittojen kehittymiseen. Yli 90 prosenttia tupakoijista aloittaa tupakkatuotteiden käytön ennen 20 vuoden ikää, joten nykyistä korkeampi ikäraja nostaisi aloittamisen kynnystä ja vähentäisi merkittävästi uusia aloittajia. Tämän vuoksi ikäraja tupakkatuotteiden osalta tulisi nostaa 20 vuoteen.

Esitän, että tämä lakiesitys hyväksytään keskustan esittämän vastalauseen 2 mukaisesti ja siihen liittyvine pykälämuutoksineen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Mäenpää.

17.18 Juha Mäenpää ps: Arvoisa rouva puhemies! Hyvät miehet ja naiset! Äskeisessä pykälässä meillä oli käsittelyssä elyn ja avin yhdistäminen, ja se oli mielestäni paras hallituksen esitys. Nyt täytyy sanoa, että tämä on kyllä ihan huonoimmasta päästä, jos ei huonoin.

Elikkä meillä on käsittelyssä täällä tupakkalain muutos, joka rajaa nikotiinipusseja, niiden myyntiä, siitä, mitä se on tällä hetkellä. Vuonna 23 huhtikuussa Fimea vapautti nikotiinipussit myyntiin, ja minä uskon, että nikotiinipussien yhtenä pontimena on ollut se, että me saataisiin enemmän verotuloja Suomeen, etteivät meidän verotulot valuisi Ruotsiin nuuskan myynnin ja nuuskan sieltä haun johdosta. Nuuskaa on haettu, taitaa olla, parikymmentä vuotta Ruotsista, ja on kyllä armoton se määrä, mitä me ollaan menetetty niitä verotuloja, mutta ne haitat ovat olleet meillä täällä. Nyt kun pussit vapautettiin, niin olettamus oli, että ne verotulot tulevat tänne, ja ensimmäisenä vuonna niistä on tullut noin 150 miljoonaa Suomelle verotuloja, ja erään kauppiaan mukaan on oletettavaa, että se määrä on nyt tuplaantunut. Nämä nikotiinipussit ovat auttaneet ihmisiä eroon tupakasta, ja varmasti tupakan poltto on vähentynyt, eli tässä asiassa on hyviäkin puolia.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

No, tämä on semmoinen sekoitus. Tässä on ollut veronäkökulma, terveysnäkökulma, RKP on vaikuttanut tähän. Itse asiassa vuosikausia sitten puhuttiin aina keskustapuolueen siltarummuista: tähän hauskimman jutun kuulinkin, kun eräs keskustalainen sanoi, että nykyään siltarummun voi laittaa vaikka ylähuuleen. Sellainenhan oli kyllä se RKP:n veto siinä, että nämä tuotteet ja maut olivatkin sitten heidän lähipiiriltään, tai jotain muuta, mistä nämä maut olisi sallittu.

Nyt kuitenkin nämä kuusi makua, joissa taisi olla mukana inkivääri ja rosmariini ja jotain muita, on nyt rajattu kahteen makuun elikkä mentoliin ja minttuun. Tuossa Postitalon kulmalla on semmoinen kioski, joka myy nikotiinipusseja. Arvioisin, että siellä oli noin 20 makua. No, kun sitä makua on joku oppinut käyttämään ja nyt kun se rajataan kahteen, tarkoittaa tämä sitä, että näistä verotuloistakin varmaan menetetään taas 90 prosenttia sillä tavalla, että se tuonti lähtee käyntiin Ruotsista tai joistain muista postimyyntifirmoista. Niitä tulee Facebookissa vastaan, ja sitä on helppo tilata. Minä olen itsekin kokeillut pari tuubia tilata — jotain Havaiji-makua se oli, siellä oli chili-Havaiji tai joku semmoinen. Elikkä makuja on monenlaisia, ja nyt kun se rajataan kahteen, tämä epäonnistuu minun mielestäni verotulojen hankkimisenkin kannalta.

No, sitten minun pitää rehellisesti tunnustaa tässä, että minä käytän itse nuuskaa. Nuuska on tehty tupakasta, se on luonnontuote. Nyt nämä nikotiinipussit, mitä on, ovat pääosin kemiallisesti valmistettua synteettistä nuuskaa. Sitä voi jokainen miettiä, kumpiko on terveellisempää: tämmöinen niin sanottu luomunuuska vai teollisesti ja kemiallisesti valmistettu nikotiinipussin sisältö. Sitten tämä nikotiinipussi tavallaan on hiukan mauton, mutta kun sinne pannaan makuja ja se on valkoinen pieni pussi, niin ilmeisesti näin on käynyt, että näitä ovat pienet lapset saattaneet nielaista, ja siitä on tullut myrkytysoireita, ja se on oikeasti vaarallista. Sen takia olisi paljon parempi myydä vanhaa nuuskaa, koska se maisuu hieman kakalle, ja uskon, että hajukin on semmoinen, että kukaan pikkulapsi ei sitä laita suuhunsa.

Eli minulla ei ole tästä oikein hirveästi mitään hyvää sanottavaa. Tästä on värikkäitä otoksia. Tässä on Keskisuomalaisesta: ”Asiantuntijat varoittavat nikotiinipusseista — Ihmiskoe on menossa”. Minä uskon, että... Se ei täällä jutussa ole, mutta siellä viitataan tähän, että meidän ei oikeasti vielä tiedetä, mitkä ovat tämän vaikutukset. Tämä on vähän sama kuin että tupakkaa on korvattu jollakin, onko se vape vai mikä on semmoinen, mitä höngitään. Sielläkin oli muistaakseni jotakin propyleeniglykolia tai jotakin ihmeellistä ainetta, joka saattaa olla haitallisempaa kuin itse tupakka. Minä uskon, että noin 10—15 vuoden päästä meitä saatetaan pitää ihan hulluina, että ei herranjumala, kuinka nuo ovat olleet aaseja, että ne ovat ruvenneet valmistamaan ja sallimaan myyntiä tällaiselle kemialliselle nikotiinille.

Nikotiiniuudistus epäonnistui. Rahat valuvat Ruotsiin, haitat jäävät Suomeen. Tämä saattaa nyt toistua, mikä nuuskan myynnissä meillä kävi, että nuuskan myynti kiellettiin Suomessa, kun liityimme EU:hun, ja Ruotsi oli ainut maa, joka sen salli. Me oltiin niin uunoja, että me lähdettiin siihen mukaan, ja me ei olla korvattu sitä. Euroopan maat ovat senkin osanneet kiertää. Ne ovat nimenneet nuuskan purutupakaksi, ja sitä ruotsalaista nuuskaa myydään Euroopan maissa ihan samalla tavalla. Siellä vain purkin pohjassa lukee, että aseta hampaiden väliin, pureskele varovasti ja siirrä huulen alle.

Mielestäni on ihan käsittämätön tämä esitys. Me menetetään verotulot, kuitenkin on terveyshaittoja, joista me ei edes tiedetä, mitä ne ovat. Tämä on pikkulapsille vaarallinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Tämä saattaa veden mukana päätyä vesistöihin, ja siitäkin on jonkinlaisia mittauksia jo tehty.

Arvoisa rouva puhemies! Tämä on huonoin esitys.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Elo.

17.26 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Täällä on jo käytetty erittäin hyviä puheenvuoroja nikotiinin haitoista. On todella valitettavaa, että hallituksen toimesta ollaan nyt säätämässä lakia, joka on vaarallinen erityisesti nuorten ja lasten terveydelle. Sinänsä nikotiinipussien ottaminen sääntelyn piiriin on välttämätöntä, ja siinä mielessä tämä laki on toki perusteltu, mutta sitä on vaikea ymmärtää, että hallitus tekee esityksen, jossa nikotiiniraja on yli kaksinkertainen verrattuna THL:n suositukseen, joka on kahdeksan milligrammaa. Täällä on tosiaan hyvin tuotu esiin sen vaarallisuus ja haitallisuus, joten kannatan edustaja Forsgrénin tekemää vastalause-esitystä numero 3, joka siis noudattaa tätä THL:n suositusta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Berg.

17.27 Kim Berg sd: Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään jälleen hallituksen esitystä tupakkalain muuttamisesta savuttomien nikotiinituotteiden, erityisesti nikotiinipussien, sääntelyn osalta. Asia ei ole pieni eikä yhdentekevä. Kyse on lasten ja nuorten terveydestä, kansanterveydestä, sääntelyn uskottavuudesta ja myös siitä, millaisen linjan Suomi haluaa ottaa osana pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaa. Hallituksen esityksellä pyritään ottamaan nikotiinipussit tupakkalain piiriin ja siten sääntelemään tuotteita, joiden myynti vapautui lääkelain tulkinnanmuutoksen myötä. Tätä voidaan pitää oikeasuuntaisena lähtökohtana. On itsestään selvää, että nikotiinipussien kaltaiset tuotteet eivät voi jäädä sääntelyn ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä nikotiinipusseihin ehdotetaan enimmäisnikotiinipitoisuutta 16,6 milligrammaa grammassa. Tämä on korkea raja. Se on niin korkea, että hallituksen oman esityksen mukaan yksi tällainen nikotiinipussi voi olla hengenvaarallinen yli 30-kiloiselle lapselle. Se, että pakkaus ei vaadi varoitusmerkintää CLP-asetuksen mukaan, ei ole riittävä peruste päätyä näin korkeaan pitoisuuteen. Kyse on nimenomaan siitä, kuinka suuren riskin tämä asettaa lapsille ja nuorille sekä nikotiinimyrkytyksen että riippuvuuden näkökulmasta. Pidän perusteltuna, että raja olisi asetettu enintään 12 milligrammaan per gramma, kuten on esitetty myös Ruotsissa ja Ahvenanmaalla. Se olisi linjassa pohjoismaisten suositusten kanssa ja turvaisi paremmin kansanterveyttä. Norjassa ei ole hyväksytty lainkaan nikotiinipusseja markkinoille, ja Tanskassa valmisteilla olevassa lainsäädännössä nikotiinipitoisuutta ehdotetaan rajoitettavaksi 9 milligrammaan per pussi.

Arvoisa puhemies! Pohjoismaiden hallitukset antoivat joulukuussa 2024 yhteisen kantansa kirjalliseen kysymykseeni nikotiinipussien sääntelyn yhdenmukaistamisesta Pohjoismaissa. Vastauksen mukaan yhtenäinen nikotiiniraja voisi suojella nuoria ja helpottaa sääntelyn valvontaa. Vastauksessa viitattiin myös tuolloin vielä valmistelussa olevan Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen raportin valmistumiseen. Maaliskuussa tänä vuonna valmistunut Pohjoismaisen hyvinvointikeskuksen raportti korosti samaa viestiä: sääntelyn harmonisointi olisi kansanterveydellisesti järkevää ja ehkäisisi rajakauppaa ja tuotteiden

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

siirtymistä maasta toiseen sääntelyn porsaanreikiä hyödyntäen. Missä on nyt hallituksen pohjoismainen kunnianhimo? Meillä olisi tilaisuus olla aloitteellinen ja rakentaa yhdessä muiden Pohjoismaiden kanssa yhtenäistä linjaa, mutta sen sijaan hallitus valitsee nyt mallin, joka poikkeaa muista naapurimaista ja suosii vahvempia tuotteita.

Arvoisa puhemies! Jätimme mietintöön vasemmistoliiton kanssa vastalauseen, jonka sisältö on pitkälti sama kuin aiemmin asian käsittelyn yhteydessä esittämämme kriittiset huomiot. Katsomme edelleen, että hallituksen esitys myötäilee liikaa teollisuuden ja päivittäistavarakaupan etuja ja ohittaa liian kevyesti asiantuntijoiden ja kansanterveysjärjestöjen näkemykset. Tämä tuli räikeällä tavalla esiin jo viime syksynä, kun kävi ilmi, että aiemmin ehdotettu makusääntely olisi saattanut suosia yhtä yksittäistä yritystä. Hallituksen esitys vedettiin tuolloin takaisin, mutta kuka kantoi poliittisen vastuun? Onko hyväksyttävää, että päihdepolitiikan linjauksista vastaavan ministerin ajama laki osoittautui virheellisesti valmistelluksi ja puolueelliseksi eikä asiasta vedetty mitään poliittisia johtopäätöksiä?

Lisäksi katsomme, että tupakkalain ikäraja tulisi nostaa 20 vuoteen. Tämä olisi yksinkertainen ja tehokas keino ehkäistä nuorten nikotiinituotteiden käytön alkamista ja vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja. Ikärajan nostamista ovat esittäneet useat kansanterveysjärjestöt ja viranomaiset, ja se olisi linjassa myös WHO:n suositusten kanssa.

Arvoisa puhemies! Meillä on nyt mahdollisuus tehdä päätöksiä, jotka vahvistavat kansanterveyttä, turvaavat lapsia ja nuoria ja vievät Suomea kohti pohjoismaista linjaa, ei siitä pois päin. Valitettavasti hallituksen esitys jää tässä vajaaksi. Me emme voi hyväksyä lakia, joka jättää liian korkean nikotiinirajan voimaan ja ohittaa asiantuntijoiden yksiselitteiset varoitukset. Siksi esitämme vastalauseessamme konkreettiset muutokset, jotka tukevat lasten ja nuorten terveyttä, edistävät sääntelyn selkeyttä ja rakentavat yhteistä pohjoismaista linjaa. Tässä salissa on nyt tehtävä arvovalinta: suojelemmeko lapsia ja kansanterveyttä vai myötäilemmekö edelleen kaupallisia intressejä? Meidän ryhmämme valinta on selvä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mattila.

17.33 Hanna-Leena Mattila kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tässä nyt käsittelyssä olevassa tupakkalaissa on paljon hyviä puolia. Tiedän, että esimerkiksi entiset opettajakollegani tuolla yläkouluissa ja toisen asteen oppilaitoksissa tervehtivät ilolla tätä lakia, jolla pystytään sitten suitsimaan nikotiinipussien käyttöä ja myös sitten tätä sähkötupakointia oppilaitosten alueella.

Kuten kollegoitten puheenvuoroista on käynyt esille, kyllä tässä käsittelyn aikana on ollut myös sitten tällaisia epätydyttäviäkin asioita ja nimenomaan kansanterveyteen liittyviä asioita, joiden johdosta ei voi olla kannattamassa kuitenkaan täysin tätä lakia. Me emme ole muuttaneet näkemystämme siitä viime syksyn ensimmäisestä kierroksesta, jolloin esitimme tiettyjä seikkoja, joilla meidän mielestämme olisi tätä tupakkalakia voitu viedä parempaan suuntaan ja ennen kaikkea siihen suuntaan, että olisi pystytty suojelemaan meidän lasten ja nuorten terveyttä sillä tavalla, että olisi pystytty tätä tupakoinnin aloittamisikärajaa nostamaan sen verran korkealle, että olisi myös todennäköistä, että ei koskaan näihin tupakkatuotteisiin, mihinkään tupakkatuotteisiin jäisi sitten kiinni.

Käyn lyhyesti, puhemies, läpi näitä seikkoja, joista me nyt olemme sitten eri mieltä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Keskustan kanta on se, että me emme olisi sallineet mitään lisäaineita emmekä mitään makuja. Nyt tässä vähentyi makuaineitten määrä siihen kahteen, mutta esimerkiksi nyt sallittavaksi esitettävä mentoli on pahimmasta päästä niitä, jotka aiheuttavat riippuvuutta.

Me emme myöskään olisi sallineet näin korkeaa nikotiinipitoisuutta. Täällä on hyvin tuotu esille tämä vaarallisuus, että jos näitä jää tosiaan lojumaan pikkulasten ja lemmikkien ulottuville, niin nämä voivat jopa aiheuttaa hengenvaarallisen tilanteen.

Mutta kaikkein painavimmin yritimme tässä valiokuntakäsittelyssä vaikuttaa tähän ikärajaan, ja tässä vaiheessa annan kyllä kiitoksen hallitukselle, että me saatiin sisällytettyä tähän mietintöön lupaus siitä, että kun seuraavan kerran avaamme tupakkalakia — tässä seuraavaksi on esimerkiksi parveketupakointiin liittyvä lakiesitys tulossa — niin silloin on hallituspuolueilla halua tarkistaa sitten tätä ikärajaa sinne 20 ikävuoteen. Siitä kiitos jo tässä vaiheessa.

Näillä perusteilla kannatan edustaja Siposen jo aiemmin esittämää vastalauseita.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Eerola.

17.36 Juho Eerola ps: Arvoisa rouva puhemies! Tuossa muutama puheenvuoro sitten tosiaan edustaja Siponen piti puheenvuoron ja kritisoi ja ihmetteli sitä, miten perussuomalaiset tulevat menettelemään tässä asiassa, kun joka puheenvuorossa täällä kritisoidaan tätä esitystä, eli miten sitten äänestämme, äänestetäänkö heidän oman esityksensä mukaan sitten vai miten, mutta Siposelle tässä kerrottakoon, että kun hallituksessa ollaan ja hallituspuolueessa ollaan, niin silloin tietenkin äänestetään aina hallituksen esityksen puolesta, olkoon se kuinka huono tahansa, ja annetaan sitten näissä puheenvuoroissa kenties nuuskaa sille esitykselle. Viime kaudella, kun istuin tuossa varapuhemies Risikon paikalla, kuuntelin, kuinka suunnilleen joka kolmatta silloisen hallituksen esitystä keskustapuolueen edustajat täällä haukkuivat mutta sitten kuitenkin kiltisti äänestivät sen puolesta, tai jos eivät äänestäneet, niin sitten erotettiin ryhmästä tai jotain muuta väliaikaista rangaistusta tuli. Että näin se vain menee.

Tällä esityksellä, arvoisa rouva puhemies, on ollut tarkoitus vastata ilmeiseen tarpeeseen, olkoonkin, että se sisältää monia merkillisiä kummallisuuksia, joita tässä on nyt ruodittu. Nikotiinipussit ovat tulleet markkinoille aika nopeasti ja osin sääntelemättä, ja nyt tätä asiaa ainakin yritetään korjata, ja hyvä niin. Tämä tupakkalain muuttaminen on tärkeä askel erityisesti nuorten suojelemiseksi ja harmaan kaupan rajoittamiseksi. Tässä esityksessä kielletään etämyynti ja se, että alaikäiset pitävät hallussa nikotiinipusseja, ja sitten asetetaan tiukat vaatimukset näille pakkauksille, mikä vähentää tuotteen houkuttelevuutta. Näitä makujakin nyt sitten vähennettiin niin, että poissa ovat lilja, ruusu ja kirsikkapuu.

Perussuomalaiset tukevat linjaa, jossa näitä nikotiinipusseja ei kielletä kokonaan, mutta niitä säädellään tarkasti. Täyskielto taikka sitten liian tiukka sääntely voisi johtaa siihen tilanteeseen, että tuotteet siirtyisivät tällaiseen mustaan, pimeään tai harmaaseen talouteen, ja siitähän eivät tunnetusti hyödy muut kuin rikolliset. Tämän nikotiinirajan osalta tämä 16,6 on mielestäni vähän outo, mutta tämä valiokunnan ehdotus seurannasta ja mahdollisesta alentamisesta on sen sijaan järkevä — ehkä näin uskallan ajatella. Myös tämä matkustajatuonnin rajoittaminen henkilökohtaiseen käyttöön on selkeyttävä ja valvontaa helpottava ratkaisu. Nuorten suojeleminen on tärkeää, mutta se ei saisi johtaa sellaiseen sääntelyyn, joka ohjaa laittomaan käyttöön. Tämä esitys pyrkii tältä osin tasapainoon, joten kannatan, kritiikistä huolimatta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sarkomaa.

17.39 **Sari Sarkomaa kok:** Arvoisa puhemies! Käsittelyssä oleva laki tuo savuttomat nikotiinituotteet tupakkalain sääntelyn piiriin, ja se on hyvä ja kannatettava asia. Jatkossa siis alle 18-vuotiaalle ei saa myydä eikä hän saa pitää hallussaan tai tuoda maahan mitään tupakan vastinetta. On mainiota, että tämä lakiesitys saadaan nyt maaliin. Erityisen tärkeänä pidän ja kokoomuksen eduskuntaryhmä pitää, kuten koko hallitus, sitä, että ehkäisemme lasten ja nuorten nikotiinituotteiden käyttöä ja tuemme sitä työtä, mitä lasten ja nuorten kanssa tehdään esimerkiksi urheiluseuroissa, eli tuetaan sitä, etteivät alaikäiset tulisi nikotiiniriippuvaisiksi. Se on yksi tämän lain keskeinen tavoite. Ja tietenkin on mainiota, että esityksen myötä savuttomien nikotiinituotteiden käyttö on kielletty esimerkiksi esi- ja perusopetuksessa ja päiväkodeissa ja ammatillisissa oppilaitoksissa ja lukio-opetusta antavissa oppilaitoksissa sisä- ja ulkotiloissa sekä leikkikentillä. Tämä antaa vahvaa tukea myöskin vanhempien vastuulle huolehtia lasten terveyden edistämisestä.

On olennaista, kuten tässä mietinnössä on alleviivattu, että seurataan tämän sääntelyn toimivuutta ja tehdään sitten tarvittaessa muutoksia. On mainiota, että tämä hallitus on tarttunut tupakkalakiasiaan ja useita esityksiä on tullut. Maailma ei varmasti valmiiksi tule, ja tätä tarkkaa seurantaa itsekin tässä alleviivaan.

Erityisesti haluan nostaa esille sen, että mietinnössä linjataan, että valtioneuvoston on aktiivisesti edistettävä kaikille Pohjoismaille sekä muille lähialueille yhteistä, mahdollisimman alhaista savuttomien nikotiinituotteiden nikotiinipitoisuutta sekä yhtenäistä sääntelyä, jolla sitten edistetään entistä paremmin kansanterveyttä. Mietinnössä painotetaan aivan oikein, että jatkovalmistelussa on edistettävä toimia, jotka vähentävät tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä.

Tuossa valiokunnan asiantuntijakuulemisessa nousi esille, että tupakkalain ikärajan nostaminen toimisi tehokkaana toimenä nuorten aikuisten nikotiinituotteiden käytön aloittamisen vähentämiseksi. Siksi pidän tärkeänä, niin kuin tässä mietinnössäkin on, että tupakkalain jatkovalmistelussa ikärajan nostamista 20 vuoteen arvioidaan.

Aivan erinomainen oli hallituksen puoliväliriihessä tekemä päätös nikotiinipussien, sähkösavukkeiden veron kiristämisestä. Se oli todellakin tervetullut, ja alkuvuodesta 24 nikotiinituote onkin otettu tupakkaverotuksen piiriin. Tuon tupakka- ja nikotiiniverotuksen kiristysten odotetaan hillitsevän erityisesti nuorilla tuotteiden kysyntää.

Tupakkalain uudistamistyössä savuttoman Suomen tavoittelua on jatkettava. Nostan esille asian, joka on erittäin tärkeä korjata: eli tupakkalaki suojaa tupakansavulta työpajoilla ja julkisissa tiloissa mutta ei kotona. Koti on meille kaikille tärkeä paikka, jossa pitäisi saada olla rauhassa, mutta on ikävä tosiasia, että moni on kotonaan pakotettu kärsimään naapurin tupakansavusta. Tämä on täysin kohtuutonta ja täysin terveyspolitiikkamme vastaista. Nykyisin asuntoyhteisö voi siis kieltää tupakoinnin yhteisissä tiloissa, mutta asukkaiden parvekkeelle tai huoneistoon kiellon asettaminen on paljon vaikeampaa. Kunnan viranomaisen voi taloyhtiön hakemuksesta tehdä päätöksen kiellon määräämisestä, jos tupakansavun kulkeutumista ei voida muilla keinoin estää. Mutta tämä vaatii hyvin pitkän ja kankean hakuprosessin ja on myöskin taloyhtiölle hyvin kallis, eikä siihen useinkaan ryhdytä, vaikka kaikki perusteet olisivat.

Nostan esille sen, että maan hallitus on sitoutunut tarkemmin vaikeuttavien ja turhien säädösten karsimiseen ja hallituspuolueiden työryhmä on sopinut, että tupakointikiellon

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

määräämisestä poistetaan edellytys kunnan päätöksestä ja kuulemisesta, ja tämä myös vahvistettiin puoliväliriihessä.

Nostin tämän asian esille, kun viimeksi kävimme keskustelua tupakkalaista ja keskustelussa vastuuministeri Sanni Grahn-Laasonen hienosti näytti vihreää valoa tälle lakimuutokselle, jolla mahdollistettaisiin se, että taloyhtiön yhtiökokous todellakin voisi jatkossa enemmistöpäätöksellä kieltää häiritsevän tupakoinnin parvekkeella ja huoneistossa. Saamani tiedon mukaan tästä muutoksesta on esiselvitys tekeillä, ja toivomme, että saamme tämän lakiesityksen mahdollisimman pian eduskuntaan.

Arvoisa puhemies! Totean, että savuton koti ei ole vain mukavuuskysymys, vaan kysymys on terveydestä ja turvallisuudesta. Tupakansavu on syöpävaarallinen seos, eikä sen pitoisuudelle sisäilmassa ole voitu asettaa turvallista rajaa. Passiivinen tupakointi aiheuttaa useita kansanterveydellisesti merkittäviä sairauksia sekä vahvistaa sairauksien oireita. Ja se, minkä totean lopuksi: passiivinen tupakointi on erityisen vaarallista lapsille ja raskaana oleville naisille. Siksi kiirehdin tuota uutta tupakkalakiesitystä, ehkä muitakin lakimuutoksia, muihin lakeihin tarvitsee pykälää tehdä. Annan tukeni tälle tupakkalain mietinnölle ja toivon, että se saadaan mahdollisimman pian voimaan.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.45 Juha Hänninen kok: Kiitos, kunnioitettu puhemies! Tupakkatuotteiden myynnin alarajan nostaminen 20 ikävuoteen on kannatettava asia, vaikka sitä ei tässä varsinaisessa esityksessä ollutkaan. Meidän yksi tärkeimpiä tehtäviämme on suojella maassamme erityisesti lapsia ja nuoria. Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi tupakkalakia. Esityksellä toteutettaisiin hallitusohjelman kirjausta, jonka mukaan nikotiinipussit otetaan tupakkalain soveltamisalan piiriin ja niiden myynti sallitaan noudattaen niille asetettuja sääntöjä, joilla pyritään ehkäisemään nuorisokäyttöä, harmaata tuontia, harmaata taloutta ja laitonta kauppaa sekä torjumaan järjestäytyntä rikollisuutta. Kyse on nuuskan kaltaisista tuotteista, jotka eivät sisällä tupakkakasvia, mutta sisältävät nikotiinia, ja jotka vastaavat käyttötarkoitukseltaan ja ulkoasultaan perinteistä suussa käytettäväksi tarkoitettua tupakkaa. Kaikkien tupakkavastikkeiden hallussapito ja maahantuonti kiellettäisiin alle 18-vuotiailta. Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian, ja kannatan tätä hallituksen esitystä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Strandman.

17.46 Jaana Strandman ps: Arvoisa rouva puhemies! Erinäiset haittaverot, joihin tupakkatuotteet kuuluvat, ovat tarkkaa tasapainottelua. Toisaalta hinnat eivät voi olla liian matalat, jotta käyttö ei lisääntyisi, ja toisaalta eivät liian korkeat, jotteivät pimeät markkinat laittoman tuotteen osalta palaudu.

Arvoisa rouva puhemies! Tupakkalain uudistuksella pyritään ehkäisemään nuorisokäyttöä ja laitonta kauppaa. Uudistuksella nikotiinipussien käyttö sekä hallussapito kielletään alle 18-vuotiailta lapsilta ja nuorilta.

Hallituksen esitys tuo myös nikotiinipussit tupakkaverolain piiriin. Tämä nostaa nikotiinipussikiekkojen keskimääräistä hintaa 7—9 euron tienoille. Esityksessä on haasteita erityisesti nikotiinipitoisuuksien suhteen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Hallituksen strategia jatkaa Suomen pitkäaikaista linjaa tupakkatuotteiden suhteen: suoria kieltoja alaikäisille sekä pieniä ja maltillisia veronkorotuksia, jotta käyttö ja haitat vähenevät. On tärkeää, että savuttomien nikotiinituotteiden käyttö kielletään kaikissa lasten ja nuorten tiloissa. Esityksellä on tärkeä terveydellinen tahto. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Merinen poissa. — Edustaja Siponen.

17.48 Markku Siponen kesk: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Vielä tarkennan tuota aiemmassa puheenvuorossa tekemääni esitystä, eli todellakin esitin, että käsittelyn pohjaksi otetaan vastalauseen 2 sisältämä lakiehdotus, jota sitten myöhemmin edustaja Mattila kannatti.

Mutta tässä samassa yhteydessä voin vielä kommentoida tuota edustaja Eerolan puheenvuoroa varsin ystävälliseen sävyyn. Tässä nostin esille näitä perussuomalaisten puheenvuoroja ja muitakin puheenvuoroja, joissa tuotiin esille niitä samoja heikkouksia tässä esityksessä, mitä tässä keskustan vastalauseessa on. Tietenkin sen voi tulkita hieman myöskin vaikkapa kaksilla raiteilla ajamisena, kun täällä salissa kannatetaan [Mikko Lundénin välihuuto] näitä vastalauseen mukaisia ehdotuksia mutta sitten salissa äänestetään toisin. Tämä tietysti kuuluu asiaan. Muistelen, että edustaja Eerolan puheenjohtaja on tainnut joskus tässä salissa kutsua sitä myöskin ryhmäkuriksi ja on vastustanut sitä kovasti. Ei tästä sen enempää. — Kiitoksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen.

17.49 Sara Seppänen ps: Arvoisa rouva puhemies! Tämä hallituksen esitys, joka koskee tupakkalain muuttamista nikotiinipussien osalta, herättää kyllä monenlaisia kysymyksiä ja myöskin huolenaiheita. Vaikka esityksen tavoitteet nuorisokäytön ehkäisemiseksi ja laitottoman kaupan torjumiseksi ovat tärkeitä, on syytä tarkastella myös kriittisesti näitä esityksen vaikutuksia ja toisaalta sitä toteutettavuutta.

Ensinnäkin tämä nikotiinipussien myynnin luvanvaraisuus ja nikotiinirajojen asettaminen ovat toki askelia oikeaan suuntaan, mutta esityksessä ei ehkä ole riittävästi huomioitu valvonnan ja sääntelyn käytön toteutusta. Miten me varmistamme, että luvanvaraisuus todella estää alaikäisten pääsyn näihin tuotteisiin, ja onko valvontaviranomaisilla riittävät resurssit ja keinot valvoa näiden sääntöjen noudattamista?

Toiseksi esityksessä sallitaan vain aikuisille tarkoitettut maut, kuten mentoli ja minttu. Toki tämä on ihan hyvä alku, mutta onko se riittävä? On olemassa riski siitä, että nuoret kuitenkin löytävät nämä tuotteet, ja kun se maku sieltä löytyy, mentoli tai minttu, niin kylähän se nyt parempi on kuin se ihan tavallinen tupakan maku. En osaa näistä sanoa itse paremmin. En ole kokeillut enkä niitä meinaa kokeillakaan, mutta vähän huolissaan olen seurannut tätä keskustelua ja etenkin sitten myöskin näistä voimakkuusrajoista. Kuten täällä edellä kuulin jossakin puheenvuorossa, niin Ruotsissa ja muissa Pohjoismaissa ollaan näitä rajoja laskemassa. Mutta tässä siis se, olisiko järkevämpää kuitenkin kieltää kaikki maut. Tämä toki tässä esityksessä on tällä mallilla. Ehkä hieman nolo oli myöskin se edellisen ministerin veivaus näiden makujen osalta. Tällaista ei pitäisi tapahtua meidän lainvalmistelussa.

No, joka tapauksessa tässä on hyviäkin elementtejä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Mietin näitä siirtymäsäännöksiä, jotka voivat aiheuttaa vähän epäselvyyksiä, vaikeuttaa tätä lain toimeenpanoa, että ovatko nämä siirtymäajat riittävän selkeitä ja yksiselitteisiä, niin että kaikki osapuolet ymmärtävät, mitä heiltä sitten odotetaan.

Tämä esitys etenee. Toivotaan, että pystymme jatkossa vielä jotenkin paremmin tarkastelemaan juurikin tätä, että mitä hyötyä, jos ajatellaan sieltä verotuksen näkökulmasta, ja toisaalta sitten näitä kansanterveydellisiä haittoja näiden osalta. Sanotaanko niin, että en ole täysin tyytyväinen tähän esitykseen.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Merinen.

17.52 Ville Merinen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Teki mieli ottaa ihan puheenvuoro ja kiittää erityisesti perussuomalaisten riveistä tulleita reiluja puheenvuoroja, missä avoimesti pohdittiin. Minusta tuntuu, että tässä eduskunnan keskustelukulttuurissa aika harvinaista on, että me puhutaan omista esityksistämme jotenkin silleen inhimillisesti. Tuossa Mäenpää ja äsken te tosi kivasti otitte kantaa tähän asiaan. Asiat eivät vain ole aina niin yksipuolisia, että nyt kun ollaan oppositiossa ja hallituksessa, niin se oma juttu on vain huudettava ääneen. Silleenhän se nyt pääosin menee täällä, mutta on kivaa ja virkistävää kuulla tällaisia.

Itse tuolla nuorten somealustoilla paljon aikaa viettävänä: Siellähän on tosi paljon keskustelua nuorten parissa tästä nikotiinipussihommasta. Varsinkin nuoret miehet tällä hetkellä vähän silleen trendinomaisestikin tekevät somea siitä, että he yrittävät lopettaa nikotiinipussien käytön. Kyllähän se on yllättävän kova tehtävä lopettaa nikotiinin käyttö. Kaikki, jotka sen ovat tehneet, tietävät, että siihen sisältyy viikkojen huono olo, kaikenlaisia mielialavaikutuksia ja uneen ja fyysiseen kuntoon liittyviä asioita, ja se mieli yrittää väkisellä sanoa, että nyt pitäisi uudelleen ruveta käyttämään sitä tuotetta.

Nythan meillä oli — ihan tässä muistaakseni kuukausi sitten — semmoinen uutinen, missä oli neurologia haastateltu, muistaakseni HUSin neurologia, joka sanoi, että he ovat nyt tunnistanee tällaisen uuden ilmiön, että 20—30-vuotiailla nuorilla miehillä on jopa aivoverenkierron häiriöitä liittyen nikotiinin runsaaseen käyttöön.

Ehkä haluaisin vielä loppuun sanoa sen, että hirveästi kannustusta kaikille nuorille, jotka yrittävät lopettaa nikotiinin. Pysykää kovana. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitos. — Edustaja Wallinheimo.

17.54 Sinuhe Wallinheimo kok: Arvoisa puhemies! Allekirjoitan kaiken, mitä edustaja tässä äsken sanoi. Kyllähän me kaikki varmasti toivoisimme nikotiinivapaata Suomea. Se ei vain ole tällä hetkellä ihan realismia, minkä takia meille tuli vähän yllättäen ja pyytämättä vuonna 23 huhtikuussa tämä Fimean tietynlainen vapauttaminen, jossa sitten jouduimme katsomaan siellä Säätytalolla, mitä teemme näille nikotiinipusseille. Mielestäni se, että tämä saaga saadaan pikkuhiljaa loppuun, on hyvä, koska tietyllä lailla me saadaan kuitenkin sääntelyn piiriin näitä nikotiinipusseja. Meillä on tälläkin hetkellä tuolla mitä tahansa makuja, jotka valitettavasti houkuttelevat monta nuortakin, plus sitten nämä nikotiinirajat, grammarajat, ovat todella korkeat. Nyt me saamme tämän sääntelyn piiriin ja sitten saamme tästä verotulojakin Suomeen.

Tällä hetkellä todellakin tilanne on se, että siitä on saatu noin 150 miljoonaa vuodessa verotuloja, ja nämähän käytännössä tulivat ensimmäistä kertaa Suomeen. Tätä ennen sitä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

on haettu joko Ruotsista tai jostain muualta, mutta ensimmäistä kertaa saamme nyt myös verotuloja tästä Suomeen. En tiedä, tuleeko se toimimaan, että tässä nyt koetetaan esimerkiksi etämyyntiä kiertää, mikä tarkoittaisi sitä, että Ruotsistakaan ei saisi sitten netin kautta välittää, mutta sekin on hyvä yritys, joten voipi olla, että sitäkin kautta saamme verotuloja jäämään Suomeen.

Tällä hetkellä tilanne on se, että noin 60 prosenttia näistä nikotiinipusseista on ostettu Suomesta ja 40 prosenttia on ostettu muualta. Selvää on, että nyt kun näitä makuja tullaan rajoittamaan entistä enemmän ja teemme veronostoja, niin todennäköisesti tämä tulee taas pyörähtämään sillä lailla, että epäilen, että alle puolet myydyistä tuotteista tulee Suomesta ja loput tulevat ulkomailta — olkoonkin, että silti me saamme näistä verotuloja. Hinta tulee olemaan kova, ja toivottavasti tämä itse asiassa hillitsisi nyt sitten tätä nikotiinipussien käyttöä Suomessa.

Pääasia on nyt sitten se, että olemme saaneet nämä sääntelyn piiriin, pystymme nyt rajoittamaan tätä vähän ja sitä kautta pääsemään jollain lailla tämän ongelman päälle, mitä me emme ole pystyneet itse asiassa tekemään aikaisemmin. Joten aika näyttää, miten tässä tulee käymään, mutta se, että lainsäädäntö tulee ja siinä on selkeät pelisäännöt, on äärimmäisen hyvä asia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lundén.

17.57 Mikko Lundén ps: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tänään käsittelemme siis hallituksen esitystä laiksi tupakkalain muuttamisesta. Haluan tuoda esiin hallituksen esityksestä vähemmän esillä olleen näkökulman, joka koskee nikotiinipussien myynnin sääntelyä tupakkalaissa. Ja kyllä, nyt tulee hivenen sitä toista puolta, mihin tässä keskustelussa on aika monta kertaa viitattu. Tahdon kiittää edustaja Meristä äskeisestä puheenvuorosta. Tässä tulee nyt kanssa minun henkilökohtainen mielipiteeni tähän asiaan.

Ymmärtääkseni tässä lainvalmistelussa ei ole kuultu esimerkiksi yhtäkään kaupan alan toimijaa tai nikotiinipusseihin liittyvää yrittäjää. Kysynkin: miksi ei? Eivätköhän asiantuntijat ole kriittisiä lakia kohtaan, jos pyydetään asiantuntijoiksi vain heitä, jotka kannattavat esimerkiksi nikotiinipusseihin liittyviä rajoituksia. Puhumme kuitenkin nyt tuotteista, joita käytetään laajasti tällä hetkellä ja tullaan käyttämään jatkossakin, halusimme tai emme.

On selvää, että nikotiinipusseista kertyy verotuloja valtiolle. Ja kyllä, meidän pitää suojella lapsia ja nuoria tupakka- ja nikotiinituotteiden haitoilta, mutta emme voi samalla sulkea silmiämme todellisuudelta vaan meidän pitää olla realistisia. Jos ja kun kieltämällä suurimman osan mauista siirrämme ostot ulkomaille, mitä jää jäljelle? Verotulot menetetään, mutta haitat jäävät Suomeen. Me tiedämme, että tuotteita saa yhtä helposti tilattua verkosta eri mauissa, eri vahvuuksilla ilman kotimaista valvontaa.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan myös kantaa huolta yrittäjyydestä. Jokainen tietää, missä taloudellisessa tilanteessa tämä maa on, ja se nyt vaan on kylmä fakta, että Suomi nousee tästä ahdingosta ainoastaan tukemalla suomalaisia yrittäjiä ja yrityksiä. Tämä nikotiinipussien makujen rajaaminen tulee varmasti vähentämään nikotiinipussien myyntiä, josta tulee kuitenkin Suomen valtiolle verovaroja. Uskallan väittää, että jos verrataan valtion kirstuun tulleita verotuloja tämän vuoden ensimmäinen kolmannes versus vuoden takaiseen, niin nikotiinipusseista saadut verot ovat varmasti merkittävästi elleivät jopa puolet lisääntyneet. No, tarkat luvut saamme varmaan joskus tietää.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

Nikotiinipussit ovat vähäkatteellisia tuotteita yrittäjille mutta monin kerroin tuottoisempia vähittäismyyjille kuin esimerkiksi tupakka, joka on vain ja ainoastaan valitettavasti palvelutuote. Silti näistä nikotiinipusseista saatu kate tuottaa summia, joilla yrittäjät ovat voineet palkata lisää työvoimaa kaupan alalle, puhumattakaan edelleenkin verotuloista valtiolle, jotka nyt valitettavasti uhkaavat poistua. Kysynkin: mistä korvaamme verotulot?

Arvoisa rouva puhemies! Mielestämme me emme voi loputtomiin holhota ihmisiä. Tämä pätee niin moneen muuhunkin asiaan kuin kyseessä olevaan esitykseen. Tarvitsemme sääntelyä, joka on järkevää, realistista ja ennakoivaa — ei sellaista, että kielloilla siirretään ostot ulkomaille mutta ongelmat jäävät meille. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäenpää.

18.00 **Juha Mäenpää ps:** Arvoisa rouva puhemies! Hyvät miehet ja naiset! Käytin äsken puheenvuoron ja toin siinä näitä ongelmia esille. Itse haluan tarkentaa nyt vielä, että en siis toivo, että kukaan käyttäisi näitä tuotteita, se olisi parempi, kun nuoret eivät niitä käyttäisi ollenkaan, mutta kuten edustaja Lundén tuossa äsken toi esille, niin realismia on se, että niitä käytetään Suomessa joka tapauksessa. Jos me rajataan maut kahteen, niin se tarkoittaa sitä, että niitä muita makuja tilataan ulkomailta, sille me ei voida mitään. Me menetetään siinä ne verotulot, joilla niitä haittoja voidaan korjata tai vähentää tai terveyteen liittyviä asioita parantaa.

Tämä on tosi mielenkiintoinen asia. Tässä on se veronäkökulma, on terveystieteellinen näkökulma. Sitten tähän on liittynyt, ehkä joku käytti täällä nyt tätä sanaa, korruptio sillä tavalla, että ne maut oli määritelty tietyiksi kuudeksi, jotka viittasivat vain yhteen yritykseen. Näitä makuja, minä arvioisin tosiaan, on 20, ja nyt kun ne rajataan kahteen, niin saattaa olla, että me menetetään verotuloista jopa 80 prosenttia, jopa 90 prosenttia.

Eli tämä on vaikea asia, tämä on vaikea laki. Pitäisi ensin tietää tavoite, mitä me tavoitellaan. Tavoitellaanko me terveyttä? Jos me tavoitellaan terveyttä, niin nämähän pitäisi kieltää kokonaisuudessaan, mutta sitten se tuonti jatkuisi ulkomailta. Jos me tavoitellaan verotuloja, mikä sinänsä on tässä valtion taloustilanteessa minun mielestäni erittäin hyvä asia, koska haitat ovat täällä kuitenkin, niin tämä lakiesitys on verotulojen karttumisen kannalta huono.

Tämä on tosi vaikea esitys. Tämä on jonkinlainen kompromissi, mikä on vaan muotoutunut tässä vuosien aikana. Tämä on vähän sama asia, että jos me haluttaisiin kieltää tämä kokonansa, niin miksei me kielletäisi viinankin myyntiä. No, tiedetään, mihinkä kieltolaki johti. Tässä on ihan samat piirteet kuin kieltolain aikana. Sitä viinaa juodaan kuitenkin. Sitä tuodaan jostakin ihan samalla tavalla kuin tätä tuotetta tuodaan jatkossa varmaan Ruotsista tai muista maista, tätä on muissakin maissa. Verotulot me menetetään mielestäni tämän lain astuessa voimaan. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Siponen.

18.03 **Markku Siponen kesk:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tuossa edustaja Lundénin puheenvuorosta jäi mieleen, kun totesitte siinä, että ei ole kuultu kauppaa: Aloin ihan tarkistamaan näitä asiantuntijakuulemisia. Olin itse silloin ensimmäisellä kierroksella valiokunnassa, kun tätä käsiteltiin, ja silloin ensimmäisellä kierroksella ovat olleet Päivittäistavarakauppa ja Tupakkateollisuusliitto kuultavana. Varmaan heistä, ketkä ovat olleet valio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 45/2025 vp

kunnassa sitten toisella kierroksella, voi olla, että siinä oli ehkä vähän lyhyempi se kuultavien joukko, kun se asia käytiin toista kertaa läpi, mutta katsoin, että tasan vuosi sitten on Päivittäistavarakauppa ollut kuultavana.

Mutta tähän vielä kommenttina, että minusta on hyvä, että tässä Lundén ja sitten myöskin Wallinheimo toivat esille näitä taloudellisia vaikutuksia kauppoihin, ja se on hyvä, että niitä nostetaan täällä myöskin esille.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lundén.

18.04 **Mikko Lundén ps:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Jos aletaan oikein viilaamaan pilkkua, niin sanoin, että ”ymmärtääkseni”. En minä sanonut, että ei ole kuultu, vaan ”ymmärtääkseni”. Sen takia, kun minä en kuulu siihen valiokuntaan, niin minä en tarkalleen tiedä sitä asiaa, keitä kaikkia on kuultu, mutta ymmärtääkseni ei ole kuultu, koska minun tietojeni mukaan ei ollut riittävästi kuultu.

Sitä minä haluan vain painottaa näitten asiantuntijoiden kuulemisessa, että minun mielestäni se on todellakin väärin, että 99,9 prosenttia on kuultu niitä, jotka vastustivat tätä asiaa. Ei voi kuulla koskaan ketään muuta. Sitten täällä selitellään paikalla ja pöntössä ja joka puolella, että ”asiantuntijoiden mukaan”. No totta kai se on sen mukaan, jos kaikki ovat sitä vastaan. Minusta tässä pitäisi kuulla puolin ja toisin. Se on ainakin minun mieliteeni tästä asiasta.

Minun mielestäni on älytön yhtälö se, että kaikki, ketkä niin kuin... Totta kai THL ja kumppanit ovat tätä vastaan, ja kaikkea muutakin ne ovat vastaan minun mielestäni. Niitä kuullaan siellä valiokunnissa, eikä esimerkiksi ketään kaupan alan yrittäjiä ynnä muita, tai nikotiinipussien myyjiä, näitä ei kuulla ollenkaan. Tätä minä tarkoitin. Sen takia minä pyydän anteeksi, mutta ”ymmärtääkseni”. Tätä minä ajoin takaa. — Kiitos, arvoisa rouva puhemies.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.